

Seg kan nemlig aldeles ikke slutte mig til den Opfattelse, som det ærede Medlem har af Kautionslaans Hensigtsmæssighed paa dette Omraade, hvorom her er Tale. Det ærede Medlem udtalte, at der aldrig vilde være nogen Trang til Stede til Penge, Penge var der nok af, men det ærede Medlem føjede ikke til, at Kautionister vilde der ogsaa altid være nok af. Jeg mener, at følger man dette System med den gensidige Kautionering for hinanden, vil det meget let føre til, at en solid Kautionist, som er villig til at gaa i Kaution, vil blive en sjælden Vare ude paa Landet. Jeg tror derfor virkeligt, at Tinget ikke skulde lade sig afholde fra at virke for dette Forslags Vedtagelse ved de Betragtninger, som det ærede Medlem paa dette Punkt fremkom med; thi en Institution, som man skulde virke hen til at bevare og fremme, er sandelig ikke Kautionslaansystemet, jaaledes som det nu virker paa Landet. Det ærede Medlem udtalte sin Forundring over, at jeg havde kunnet tale om Kautionsvindel, og erklærede, at den store Erfaring, han havde med Hensyn til Landbrugets Forhøring med Kredit o. s. v., gjorde det muligt for ham at vide, at der aldeles ikke foregaar nogen Kautionsvindel. Dertil skal jeg bemærke, at det er jeg ganske enig med det ærede Medlem i, men jeg har heller aldeles ikke udtalt, at der er Kautionsvindel, jeg har udtrykkeligt sagt — og det vil Rigsdagstidenden vise, at jeg har sagt — at de Foranstaltninger, jeg her har foreslaaet, man skulde træffe, vilde virke med til at forhindre, at saadan Kautionsvindel opstod. Og det fastholder jeg bestemt, at der er al mulig Udbygning til, at saadan Kautionsvindel vil opstaa, hvis man ikke træffer forebyggende Foranstaltninger derimod.

Det ærede Medlem udtalte endvidere, at det var et saadant særligt Fortrin ved de Raafføjenste Laanekasser fremfor det, her foreslaas, at Pengene bleve tilvejebragte ved privat Initiativ, det var private Folk, der i filantropisk Djemed stillede Penge til Raadighed. Men jeg tror, at det ærede Medlem der glemmer, at disse Filantroper kun stillede Pengene til Raadighed mod fuldkommen Sikkerhed enten mod Kaution eller mod Depostum af Værdipapirer eller Prioriteter i Gjendommene. Der var ikke Tale om nogen Gave, det var Ublaas af Penge, ganske vist mod lav Rente til Folk, som kunde stille Sikkerhed for, at Pengene ogsaa bleve betalte tilbage. Denne Vej vil det ikke være hensigtsmæssigt at gaa her i Danmark. Der er ved privat Initiativ oprettet saa mange forskellige Laaneforeninger og Laanekasser,

som ikke have vist sig fyldestgørende til dette Djemed, her er Spørgsmaal om. De private Penge vilde ikke kunne faas til en saa billig Rente, at Formaålet kan opnaas, og der er det, der forekommer mig, at man ved dette Forslag opnaar en Udvej til, at Pengene kunne tilvejebringes, uden at Statskassen derved lider noget særligt Tab.

Det ærede Medlem henviste til, at der overhovedet ikke vilde opstaa noget lykkeligere Forhold for Landmændene, naar dette Forslag kommer frem; det vilde være saa overordentlig forsvindende, det, Landmanden vilde tjene ved at gaa ind i en saadan Forening, og det ærede Medlem gjorde et Regnestykke, hvorefter en Mand, der havde 10 Kreaturer, vilde tjene 2½ Kr. om Aaret, medens paa den anden Side Foreningerne vilde tjene 75,000 Kr. om Aaret, og det ærede Medlem vidste ikke, hvad disse 75,000 Kr. skulde bruges til. Det ærede Medlem kom til disse Resultater ved, paa den ene Side at laa fast, at Pengene skulde ublaas af Foreningerne til Medlemmerne til en Rente af 4½ pCt. og ved paa den anden Side at laa fast, at Pengene altid kunde faas mod Kaution i Sparekasserne til 5 pCt. Der var altsaa ½ pCt. at tjene. Men hertil er at bemærke, at det, Loven siger, er jo paa ingen Maade det, at Medlemmerne af Foreningerne skulle laane Pengene til 4½ pCt., men man har i Loven sat et Maximum, idet man gaar ud fra, at naar Staten bidrager til, at disse Foreninger kunne komme i Gang, maa man ogsaa have Lov til at sikre sig, at ikke Foreningernes Bestyrelser under en eller anden Form tager større Renter af de af Staten udlaante Penge, end de behøve, og end Staten anser for rigtig. Men paa den anden Side er det jo klart, at Foreningen maa have Penge til sin Administration, og som Følge deraf maa den tage en noget større Rente, end den Rente, hvortil Staten yder Driftskapitalen. Det ærede Medlem kan jo aldeles ikke gaa ud fra, at Foreningerne ville anvende Maximum her. Jeg antager, at Medlemmerne meget hurtigt vilde afskedige en Bestyrelse, som tog højere Rente af Medlemmerne, end den var absolut nødt til, saa jeg tror, at paa det Punkt kunne vi ganske berolige os, og derved vil man komme til et ganske andet Resultat, end det ærede Medlem kom til, navnlig naar man tager Hensyn til, at en Landmand, for at faa disse 5 pCt.s Kautionslaan, jo desuden vil have at betale Omkostninger paa forskellige Maade. For det første skal han vist som oftest betale en Provision, og den er vist ikke altid saa ganske ringe, og dernæst skal han gøre en Rejse til Købstaden, det